Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Statens Pædagogiske
Studiesamling
Frederiksberg Alle 22 V
418

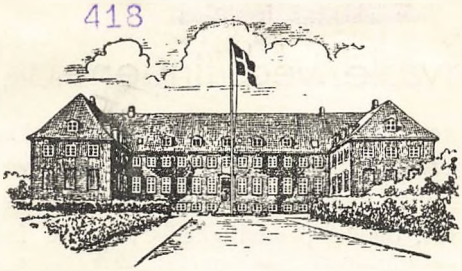

H. U. H.-Bladet

MEDLEMSBLAD FOR HASLEV UDV. HØJSKOLES ELEVFORENING — FEB. 1952

Bibelkursus på Den udvidede Højskole i Haslev

I kampen mod det bevidste kristendomsfjendskab føler mange mennesker sig svage, fordi de ikke rigtig forstår „at gøre regnskab for det håb, som bor i dem". Ligeledes er mange kristnes åndelige liv svagt, fordi de ikke kan tage næring til sig direkte fra bibelordet. Endelig er der mange kristne, som på en eller anden måde er kørt træt i deres arbejde indenfor menigheden. De trænger til fornyelse og stilhed. Ligesom Jesus sagde til diciplene, når de havde haft travlt: Kom hid og hvil jer lidt. Således trænger mange fortravlede arbejdere i Guds rige til en tids hvile og fornyelse.

I erkendelsen af denne trang begynder Haslev udvidede Højskole ved siden af den egentlige højskoleundervisning en række kortere bibelkursus sommeren igennem, hvor enhver mand og kvinde er velkommen.

Der undervises i: bibelfortolkning, troslære, praktisk sjælesorg og deltagerne lærer at arbejde med og tilrettelægge en bibeltekst.

Bibelkursus begynder: 5. maj, 4. juni, 7. aug. og 1. sepbr., og man kan deltage i een eller flere måneder; ved mindst 3 mdr.s ophold, fra 5. maj til 24. juli, kan kvinder opnå indtil 70 % af udgifterne i amtsunderstøttelse, men såvel mænd som kvinder kan deltage, og prisen er 175,00 for dobbeltværelse og 180 kr. for enkeltværelse pr. måned.

Foruden skolens lærere underviser sognepræst Chr. Bartholdy, seminarieforstander K. F. Brondberg og forstander H. Thorlø, Haslev, samt sognepræst G. Bartholdy, København.

Skriv efter nærmere oplysninger.

Johs. Magelund.

☆

Statens pædagogiske Studiesamling
Kø[illegible]vn

Kultur er at kunne dvæle ved tingene

»Barbaren sluger i sig, den kultiverede smager på maden« (citat fra en fransk bog, Roland de Pur: Journal de cellule s. 155).

Mens man med hele Danmark tænker på den 16. årige Bodil, der i angst for de mange eksamensfag flygter ud i Dyrehaven for at begå selvmord, springer disse ord i øjnene.

Er hele vor lovpriste kultur ved at blive barbari? Skolen stopfodrer vore børn med en mængde fag, som man holder strenge eksaminer i. Hver lærer skal helst være specialist og vil derfor gerne, at børnene skal opnå et fint resultat netop i hans fag, de skal have de bedste og grundigste, helst helt videnskabelige lærebøger. Ikke underligt at de arme børn ofte går fra sans og samling.

I Erik Knudsens lille bog »Fantomer« skildres det store øjeblik, da videnskabsmændene Ratio m. fl. har skabt det første menneske Antropos. Man fylder ham med eksakte fag som biokemi, samfundslære geofysik, psykologi, logik, geometri, aritmetik, geografi o. s. v. Resultatet bliver et vildt menneske, som til sidst slår sin skæbne, Ratio ihjel, hvorefter en af medhjælperne skyder det ned. Stående ved Antropos og Ratios lig erkender de for sent at »de har glemt noget«.

Mon ikke snart vor tids ensidige skolefolk kan opdage dette, som Erik Knudsen og flere digtere forlængst har opdaget.

Børn bliver ikke mennesker ved at blive stopfodret med alle mulige fag, de bliver snarere babarer.

Vi trænger ikke til flere specialister, men til lærere, der har syn for hele menneskets personlighed, lærere, som kan skelne mellem væsentligt og ikke væsentligt, som kan give de mindre væsentlige fag den plads, der tilkommer dem, og de personlighedsdannende fag deres vigtige plads. Til disse sidste fag hører historie, herunder bibelhistorie og

(Fortsættes side 8)

Bed og arbejd

De gamle sagde sådan, og de gamle sagde ofte noget forstandigt. Det gør de unge også — naturligvis. De står midt i tidens brusende strøm; de er fulde af liv lige til fingerspidserne, og jeg kan godt lide at høre, hvad de unge siger. Det skriver jeg måske også engang en artikkel om; men denne gang skal det altså være de gamle, vi lytter til. Deres erfaringer har samlet sig i ofte korte sætninger, som slægt efter slægt gives videre til de kommende. Vi skal arbejde; det kræver livet af os. Det er også fornøjeligt at arbejde — eller lad os sige, det kan være det. Jeg tænker ikke her på gevinsten, udbyttet, arbejdet giver. Det har sin betydning, og hvem véd, om vi elsker arbejdet så højt, at vi ville have med det at gøre, hvis vi ikke var nødt til det for at få dets frugter.

Men der er en glæde i arbejdet selv, når man kan få lov at komme i det rette forhold til det. Jeg ser godt, at der er meget arbejde, der ikke kan være særlig

morsomt eller spændende. Vi har det ikke alle lige rart i så hensende. Og dog skal vi arbejde ikke alene for at få udbyttet, men også for at finde glæde i arbejdet — også det, der synes os kedeligt. Det lyder måske selvmodsigende, men er dog rigtigt, man kan finde glæde i et arbejde, som man efter sin natur må stemple som kedeligt.

Arbejdet giver altså udbytte, både i form af eksistensgrundlag og i form af glæde i eller over det; derfor arbejd, at du kan leve og være glad.

Men hvorfor hedder det så bed. Når man arbejder, tjener pænt og har glæde i det, kan det så ikke være nok?

Nej, det er ikke nok, fordi der er mere at få. Vi kan ved at bede finde rigdom, som hverken rappe hænder eller kloge tanker kan skaffe os.

Bønnen knytter forbindelsen med den verden, der ikke kan gribes med hænder, og den hjælper til, at vi ikke under arbejdet sluges sådan af begær efter udbytte, at vi mister vor sjæl, fordi forbindelsen med den evige verden brydes.

„Lad ærligt arbejd kun ryggen bøje,
velsignelsen følger som løn fra det høje".

Det at bede også for sit arbejde, det er, hvad vi kan gøre for at få det ind under velsignelsen.

Jamen, kunne vi så ikke nøjes med at bede og så klare den med velsignelsen? Nej, for som gamle P. Rørdam i Mern sagde: »Vorherre velsigner aldrig nul«. Arbejde og bøn er hver sin side af et ret menneskeliv.

Og begge dele er så ligetil.

Arbejde, det er ganske simpelt at tage fat med fuld hånd, dér, hvor man har sin plads — man har dog lov til at finde en anden, ikke for at slippe for arbejde, men for at finde det, der passer bedst for en og rummer den største glæde.

Og bede, det er slet ikke noget kunstfærdigt og opstyltet. Det er at standse en stund og åbne sit sind mod den evige verden, mod Gud. Måske bliver det ord, vi siger, måske noget, vi modtager, det gør ikke noget, blot forbindelsen kommer i stand.

Jeg tror, de gamle havde ret.

N. P. P.

Gjøl

dens beliggenhed og ejendommelighed

Gjøl, det var da et mærkeligt navn, hvor i landet ligger det? Denne udtalelse hører man af ca. 90 %, når man kommer på højskole; derfor vil jeg gøre vitterlig for de uvidende sjæle, hvor Gjød ligger, og hvad Gjøl er.

Hvis man, navnlig på gamle kort, ser Gjøl aftegnet, er den en ø, som ligger helt for sig selv ude i Limfjorden; det er ikke mere rigtigt, skønt vi ynder at kalde den øen.

Gjøl ligger 11 km i luftlinie vest fra Ålborg, ca. 15 km syd-sydøst fra Åbybro, 5—6 km øst fra Øland, og lige i den østlige ende af Nibe bredning.

Nu skulle man tro, at på en halvø, der strækker sig ud i Limfjorden, bor der

mange fiskere, dette indtryk får man vist også af Hans Kirks bog „Fiskerne", men dette er dog ikke tilfældet.

Jeg sad først i januar i samtale med en tidligere H. u. H.-elev, Carl Bachmann, som er fisker og tillige har tillidshvervet at være sognefoged på Gjøl. Jeg spørger Bachmann: „Hvor mange fiskere er der her på Gjøl?" Der er kun en halv snes stykker nu, for en del år siden var der 30—40, men så kom der sygdom i Limfjorden, tangen forsvandt og dermed også fiskene. Da tangen forsvandt, blev der selvsagt en stærk strøm, og den kunne fiskene ikke yngle i. De søger ud i de store have og lægger æggene; de trækker i august, september og oktober måned, og så må fiskerne være parat med deres garn.

Bachmann fortæller videre, at han i efteråret mest har fanget blankål mellem Ålborg og Hals, der er strømmen ikke så stærk; han kan fange op til 100 kg en nat, hvis der er god pålandsvind, men andre nætter kan det gå helt ned til 10 ål.

Før 1919 var der mange sild i Limfjorden, Bachmann fortæller, der var så mange, at man øste sildene op i tusindvis af kilo og sendte dem til Tyskland, det var jo lige under krigen; dengang var der gode dage for Gjølfiskerne, men i 1919 holdt sildefangsten pludselig op, og siden da har der ikke været meget ved fiskeriet. Deres sønner, som var fiskere dengang, er nu rejst til Skagen, Frederikshavn og andre havne, hvor der er bedre fangster.

Men hvordan er Gjøl blevet en halvø?

Jeg citerer først et par linier af en gammel bog, der står: „Gjøl sogn består af den i den østlige del af Nibe bredning (Gjøl bredning) i Limfjorden beliggende ø Gjøl ca. 23 km². Til øen, der skilles fra Vendsyssel ved et ganske smalt, delvis tilgroet sund (Vejlen), er der vejforbindelse ad tre dæmninger, den sidste anlagt 1921.«

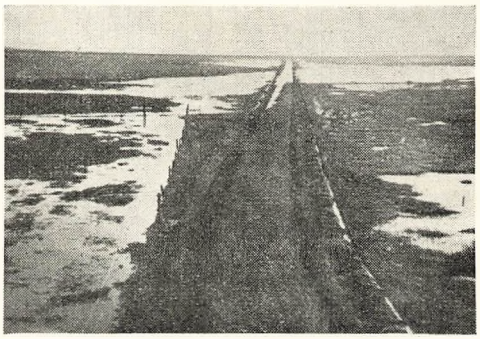

Her trænges til afvanding

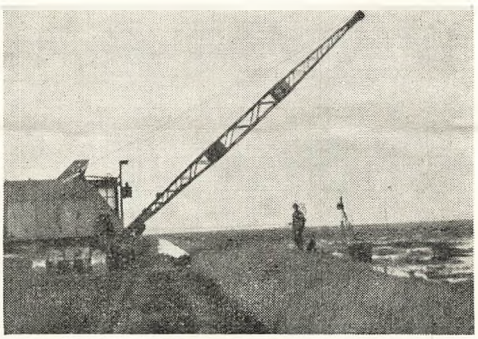

Her bliver afvandet

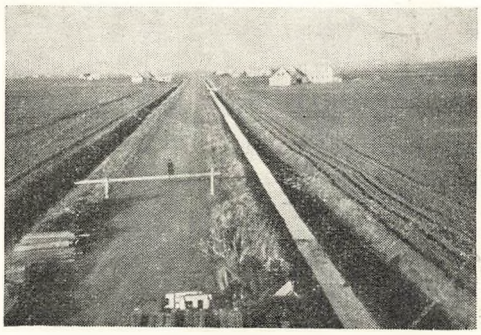

Her er afvandet

Det er dette sund jeg vil fortælle lidt om; det lå i min barndom hen i eng; men det var for store arealer at lade ligge hen. Derfor begyndte staten at afvande engene mellem Gjøl og Fristrup; det koster natur-

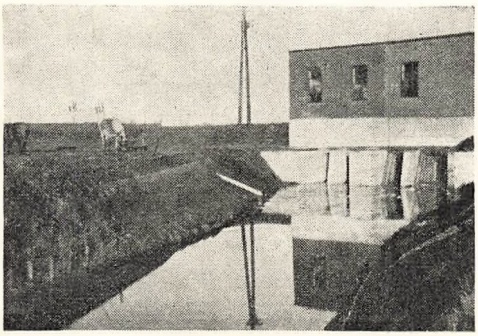

Pumpestationen

ligvis mange milloner, men det betaler sig godt. På de afvandede arealer er der hidtil opført 26 landejendomme, og avlen af navnlig korn er stor. Afvandingen fortsættes den dag i dag. Vedstående billeder viser lidt af, hvad der trænger til afvanding, hvad der bliver afvandet, og hvad der er afvandet.

Det fjerde billede er taget sidst i december og viser pumpestationen, hvor alt vandet fra de afvandede områder føres til og bliver pumpet over i Ryå.

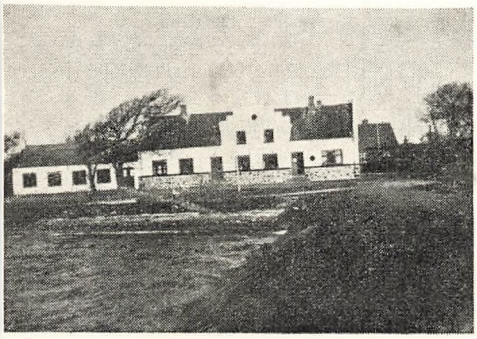

Gjøl hotel

Jeg kunne tænke mig, hvis man, som der står i sangen, „ser det hele sådan lidt fra oven", ville Gjøl ligne en uddød vulkan, fordi det begynder hele vejen rundt om øen med meget lave jorder, disse stiger langsomt, og når sit højeste punkt midt på Gjøl i en højde af 32 m over daglig vande, og øverst ligger en stor grusgrav, altså krateret. Rundt om denne bakke bor Gjøls befolkning, der i forhold til arealet kun er lille — 969 indbyggere på 2450 ha.

Mod syd ud til Limfjorden er Gjøl by, mod vest Gjøl bjærg og vester kær, mod nord nørre dige, og mod øst østre kær og Birkumgårds mark.

Jorderne er overvejende sandede, nogle steder muldede med eng og kær ned mod kysterne.

En del af Gjøl er beplantet med granskove, ca. 70 ha.

Gjøl har tre børneskoler, et missionshus, et forsamlingshus og et hotel, der ligger, som billedet viser, lige ned til havnen, og det bliver om sommeren besøgt af mange turister.

Gjøl kirke består af skib og kor, tårn mod vest, sakristiet ved korets nordside og våbenhus mod syd. Koret og det usædvanlig lange skib er opført i romansk stil, det sidste af to gange af hugne granitkvadre på en sokkel skråkant. Alle murene er senere omsatte: Syddøren har interessante dekorerede indfatningssten, syndefaldet, Marie med Jesusbarnet, Guds lam, stenhuggeren ved sit arbejde m. m. Norddøren, der har haft lignende dekorationer, er tilmuret. I korets sydmur er indsat en

sten med relief, hovedet af lammet med korsglorie.

I den senere middelalder tilføjedes tårnet med spidsbue ind til skibet fra det

Pastor Georg Gissel

overhvælvede underrum, ligesom det overhvælvede sakristi, begge af store gule og røde mursten. Korhvælvingen fik på reformationstiden kalkmalerier, restaureret 1907 af Eigil Rothe: Kristi stamtræ, »Jesse Rod", Isaks ofring, Jakobstigen, kobberstangen m. m.

Våbenhuset er opført 1873 af små gule mursten. Samme år restaureredes tårnet af Christen Bruun og Cecilie Kjellerup, hvis navnetræk CBCK er sat med jernbogstaver på kirkens tårn.

Alterbordet er af granitkvadre med relikviegemme (relikvier herfra i nationalmuseet). Bordet er beklædt med et panel fra 1600. Altertavlen er katolsk, den er restaureret på bekostning af N. L. Bjerregård til Birkumgård i rig gotisk stil 1520; i midtfeldtet ses kongernes tilbedelse.

Prædikestolen, der er i sydsiden, er tarvelig, den blev restaureret 1942, hvor man fandt flere skikkelser frem, som før var overmalet.

Og nu, kære læser, hvis du har haft tålmodighed til at læse denne lille beretning, véd du, både hvor Gjøl ligger, hvad den er, og hvordan den ser ud.

Lad mig til slut citere vor nationalsang, den fortæller, hvor smukt der er ved Gjøl.

Med hilsen til kammeraterne fra 1943—44 og andre bekendte fra skolen.

Aage Nielsen, H. u. H., Haslev.

☆

Gjøls nationalsang.

Du plet som hæver sig af Limfjords vove,
en digter bringer dig sin bedste pris.
Vel pranger Gjøl som øland ej med skove,
:|: men dog du er et lidet paradis. :|:

Samdrægtigheden om det folk sig slynger,
når de i furen lægger sæden ned;
og når i båden de på fjorden gynger,
:|: de virker sammen skønt i enighed. :|:

Du lille plet, jeg dig kun flygtigt kender,
men dog jeg ønsker dig af hjertet held,
idet jeg nævner dig blandt danske frænder,
:|: jeg byder flygtig dig, Guds fred, farvel. :|:

Landssekretær, pastor S. K. Steen, tidligere kapellan ved sognepræst Bartholdy, Ravnkilde, derefter sognepræst i Vejrum, er indtrådt i Den udvidede Højskoles bestyrelse, som KFUM og KFUK repræsentant, i stedet for tidligere generalsekretær Lykkegaard Nielsen.

Pastor Steens evner som ungdomsarbejder er velkendte ud over landet, så det er med stor glæde, vi byder ham velkommen i Den udvidede Højskoles bestyrelse. Vi venter os meget af samarbejdet med ham.

Johs. M.

Dagene længes

Siden vi startede efter jul, er dagene blevet et godt stykke længere; det kunne de også nok trænge til, de var korte og lidt triste af og til — udenfor. Indendørs har her som sædvanlig været liv i foretagendet og ingen tristhed at mærke. Arbejdet har gået sin vante gang, og fritiden, som jeg synes her er en masse af — eleverne protesterer — har fået en god anvendelse til forskelligt nyttigt eller det mere muntre.

Her er lidt fra dagbogen, så I kan se, hvad vi foretager os:

6. jan. foredrag med lysbilleder: „Fra Trondhjem til Capri" v. Johs. M.

12. Lørdagsunderholdning v. Axel Nielsens danskklasse; fin Kaj Munckaften.

14. foredrag ved cand. teol. Chr. Andersen, elev vinteren 44—45, emne: Til østfestival i Berlin, og han var kommet levende hjem igen.

15. begyndte forstander Brondbjerg en foredragsrække på H. u. H. med emner som Livet i hjemmet — skolen — kirken o. s. v.

16. Besøg af dr. Owen og frue, Board of Education, Filadelfia, U.S.A.

18. Skolekoncerten på jernbanehotellet. Arne Hammelboes symfoniorkester gav et par timers fin underholdning.

19. Helt nyt stort nummer, aldrig før opført på H. u. H. Auktion over gode, gamle bøger. Eleverne og en del gamle elever fra egnen viste velvillig købelyst. Vi takker, specielt gæsterne, fordi de kom med humør og skejser.
Samme aften festlig oplæsning ved H. C. Andersen-fortolkeren, dr. Keller Sørensen, København.

20. Lærer ved Kofoeds skole, pastor Ernstsen, fortalte om arbejdet på skolen.

21. Pastor Sv. Aa. Nørgaard, Vejstrup, holdt foredrag om „Grundtvigianismens situation i dag". Det gode foredrag efterfulgtes af en interessant samtaletime.

28. Pastor Skjoldager fortalte om Santalmissionens arbejde.

29. Pastor Johs. Pedersen foredrag om „Den danske salmebog".

31. Bibelskolelærer Mevik, Oslo, foredrag om Akab.

4. febr. Soldatermissionens besøg ved sekretærerne Holger Hansen og Rasmussen samt direktør M. Skov.

Missionsugen afholdes i år fra 27. jan. til 3. febr. De to første aftener talte forstander Edv. Jensen, Børkop, derefter 2 aftener pastor Johs. Pedersen, Fredericia, og 3 aftener bibelskolelærer Mevik, Oslo. Pastor Georg Bartholdy sluttede som sædvanlig talernes række med en gudstjeneste søndag den 3. febr. kl. 20.

Fredag den 8. drog forst. Magelund ud på en lille Norgestur — dels for at holde nogle foredrag, og så for — som meddelt i sidste nr. af bladet — den 16. ds. at vie Bertel Thøle til hr. Jørgen Langen, Trondhjem.

Søndag den 10. Besøg af mr. Weyl fra den amerikanske legation i København. Vi så en festlig farvefilm og hørte om dagliglivet i U.S.A., der naturligvis er dagligliv og har, så vel som livet her, sine lys- og skyggesider.

Og sæt dig

så hen, kære gamle elev, og skriv en god artikkel om noget, der interesserer dig, til næste nr. af bladet.

H. u. H.-bladet er vort fælles eje; vi må hjælpes ad at gøre det godt.

N. P. P.

Haslevkredsen i København (H. u. H.)

har møde på K. F. U. K., St. Kannikestræde, **1. marts kl. 8.** Hr. lærer N. Olav Nielsen taler. Velkommen alle.

P. k. v.

Emma Augustinus.

Kolding højskolekreds.

Lørdag den 8. marts kl. 20 pakkefest.

Forstander Peter Jensen, Blåkilde ungdomsskole, taler.

Emne: Arbejde.

NB. Pakker modtages med tak.

P. u. v.

Tage Sanden.

Husker du

dit kontingent. Det er 5 kr., der burde være betalt inden 1. oktober 1951.

Skal vi så se at få fat i blanketten. Kontobetegnelse: Haslev udv. Højskoles Elevforening, konto nr. 7111.

Sørg for at sende pengene **pr. giro!**

Og når du flytter,

giv så i rette tid meddelelse herom af hensyn til bladets rette forsendelse. Man kan henvende sig enten til postvæsenet eller til N. P. Pedersen, **Skolevej 6, Haslev.** Det bør altid ske skriftligt og både den gamle og den nye adr. **skal** opgives.

Kultur —

kristendomsfagene, som forhåbentlig snart igen får en central plads i skolen.

Non scholæ, sed vitæ discimus, ikke for skolen ikke for eksamen, men for livet lærer vi, siger det gamle ord. Det trænger til at siges igen og igen.

Johs. M.

Udgivet af elevforeningen.
Ansvarshavende: N. P. Pedersen, Skolevej 6, Tlf. 596.
Torkildsens bogtrykkeri v/ H. Nielsen, Haslev.